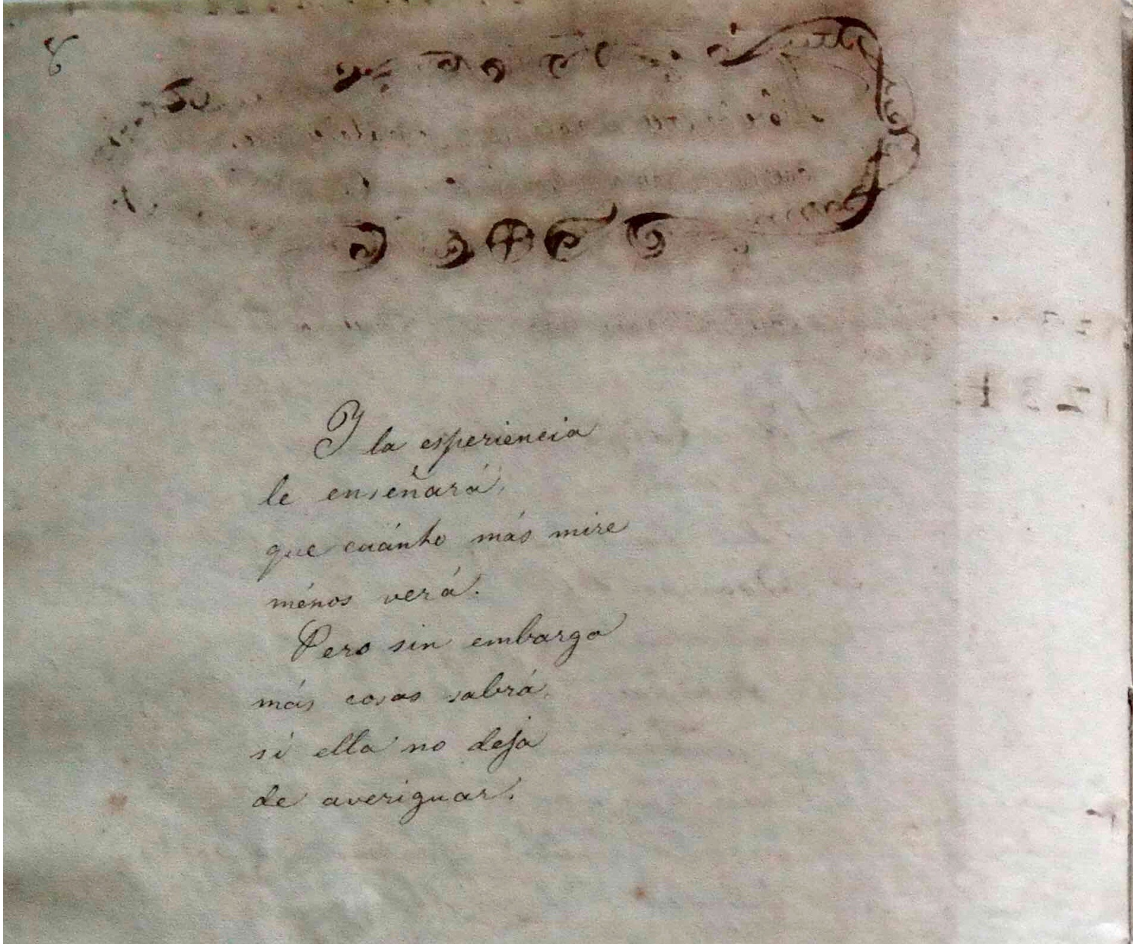

9. APÈNDIX DOCUMENTAL

*Y la experiencia
le enseñará,
que cuanto más mire
menos verá.
Pero sin embargo,
más cosas sabrá
si ella no deja
de averiguar.*

AMSBM, MSCB, Cròniques, núm. 742, f. 8v.

L'apèndix documental, l'hem ordenat d'acord amb la classificació del fons del monestir de Santa Clara de Barcelona (MSCB), que es conserva a l'Arxiu del Monestir de Sant Benet de Montserrat (AMSBM). Hem respectat la denominació de les sèries consultades i la dels diferents tipus de llibres que contenen. Seguint aquest ordre, hem inclòs cronològicament les transcripcions de totes les entrades que hem pogut localitzar i en el mateix ordre dels manuscrits. Així mateix, ens ha semblat adient indicar els topogràfics diversos que podrien tractar un mateix contingut, això és un pergamí, un regist i/o una transcripció, fent explícites les relacions que els arxivers Sebastià Roger (SR) i Plàcida Genescà (PG) van consignar.

En el cas de la Sèrie Col·lecció de pergamins, organitzats cronològicament, hi hem inclòs el regist i en aquells casos que ens han semblat més adequats per al discurs del nostre treball, la transcripció o bé la traducció completa del llatí al català. Naturalment, sempre amb la indicació de la localització topogràfica i, de nou, també amb les referències a registos o transcripcions dels esmentats arxivers.

El criteri que ha regit les transcripcions ha estat la preservació de la major fidelitat possible a l'original, sense fer esmenes ni correccions.

- Hem optat per normalitzar:
  - . l'ús de majúscules i minúscules d'acord amb l'ortografia moderna
  - . noms i cognoms
  - . l'ús de la puntuació segons criteris moderns
  - . la separació i la unió de paraules, l'ús de l'apòstrof i l'ús del punt volat quan no és permès l'ús de l'apòstrof ni del guionet
- Utilitzarem claudàtors en aquelles paraules de lectura dubtosa.
- Transcriurem els topònims, com ara *Barchinona* o *Huescha* amb el topònim normalitzat
- Transcriurem
  - . lliures: ll.
  - . lliures barceloneses: ll. b.
  - . florins: f.
  - . sous: s.
  - . diners: d.
- Sebastià Roger: SR
- Plàcida Genescà: PG

FONTS DOCUMENTALS CONSULTADES

ARXIU DEL MONESTIR DE SANT BENET DE MONTSERRAT (AMSBM)

FONS: Monestir de Sant Antoni i Santa Clara de Barcelona (MSCB)

SÈRIE: Administració

Sèrie: Llibre de comptes generals
 Sèrie: de monges
 Sèrie: de procurador
 Sèrie: documentació privada

Sèrie: Memorial de rendes

Sèrie: Albarans-Rebut
 Sèrie: Diversos

Sèrie: Procura monges
 Sèrie: Infermeria

SÈRIE: Instruments arxivístics

Sèrie: Transcripcions
 Sèrie: Registre i inventaris

SÈRIE: Comunitat

Sèrie: Cròniques
 Sèrie: Oficis i Treball
 Sèrie: Oficis

SÈRIE: Col·lecció de pergamins

Sèrie: Llibre de comptes generals de monges

AMSBM, MSCB, Llibres de comptes generals de monges, núm. 156 (1365-1370)

AMSBM, MSCB, Llibres de comptes generals de monges, núm. 158 (1387-1388)

AMSBM, MSCB, Llibres de comptes generals de monges, núm. 163 (1419-1426)

AMSBM, MSCB, Llibres de comptes generals de monges, núm. 89, quadern 1 (1425-1436)

AMSBM, MSCB, Llibres de comptes generals de monges, núm. 89, quadern 2 (1425-1436)

AMSBM, MSCB, Llibres de comptes generals de monges, núm. 90 (1468-1469)

Sèrie: Llibre de comptes generals de procurador

AMSBM, MSCB, Llibres de comptes generals de procuradors, núm. 160 (1401-1463)

AMSBM, MSCB, Llibres de comptes generals de procuradors, núm. 161 (1412)

Sèrie: Documentació privada

AMSBM, MSCB, Documentació privada, núm. 986 (post. 1372)

AMSBM, MSCB, Documentació privada, núm. 879 (1) (1384)
 AMSBM, MSCB, Documentació privada, núm. 879 (2) (post XIV)
 AMSBM, MSCB, Documentació privada, núm. 113 (1493)

Sèrie: Memorial de rendes

AMSBM, MSCB, Memorial de rendes, núm. 412 (1355)
 AMSBM, MSCB, Memorial de rendes, núm. 409 (1433-1602)
 AMSBM, MSCB, Memorial de rendes, núm. 411 (1450)
 AMSBM, MSCB, Memorial de rendes, núm. 553 (1408)
 AMSBM, MSCB, Memorial de rendes, núm. 621 (1450)
 AMSBM, MSCB, Memorial de rendes, núm. 837 (1488-1555)

Sèrie: Albarans - rebuts, Diversos

AMSBM, MSCB, Albarans-rebuts, Diversos, núm. 388 (1357-1460)

Sèrie: Procura Monges, Infermeria

AMSBM, MSCB, Procura Monges, Infermeria, núm. 78

Sèrie: Transcripcions

AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 795
 AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 796
 AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 797

Sèrie: Registre i inventaris

AMSBM, MSCB, Registre i inventaris, núm. 736
 AMSBM, MSCB, Registre i inventaris, núm. 739
 AMSBM, MSCB, Registre i inventaris, núm. 732

Sèrie: Cròniques

AMSBM, MSCB, Cròniques, núm. 742

Sèrie: Oficis

AMSBM, MSCB, Oficis, núm. 743 (1598)

Sèrie: Col·lecció pergamins

AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 3038
 AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 845
 AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 1046
 AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 1047
 AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 443
 AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 874
 AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 878
 AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 864
 AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 887
 AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 894

DOCUMENTS INÈDITS

Sèrie: LLIBRES DE COMPTES GENERALS DE MONGES

AMSBM, MSCB, Llibres de comptes generals de monges, núm. 156 (1365-1370)

Dades fetes per lo nostro procurador, en R. Bargayó, de dimecres a XX de vuytubri fin en disapta a XVIII de noembra del any de MCCCLX set – f. 122r.

- *Ítem comprà per nos diious a XXV de noembra tres canes e miga de burel per obs de cot de na Crestina e de na Lorensa, esclaves del monestir costava la cana a raó de XIII s. per munta ab X d. de baxar} XLV s. VI d. - f. 124v.*
- *Ítem donà per nos en Pere Soler draper, per II canes e un palm de drap blau, per obs d'un cot de na Catarina, esclava, costava a raó de XVIII s. per cana, munta} XXXVIII s. XI d. – f. 150v.*
- *Ítem donà per nos en Macià sartra per custures d'un cot de na Catalina e per I capa blava que feu fer¹ per obs de les macipes} X s. VIII d. – f. 152r.*

Any MCCCLX nou

- *Ítem costarem unes sabates per obs de na Catalina} I s. VI d. – f. 158v.*
- *Ítem costarem unes sabates obs de na Lorensa} I s. - f. 159r.*
- *Ítem costaren unes sabates per obs de na Eulàlia} I s. VIII d. – f. 160r.*
- *Ítem costaren unes sabates per obs de na Axa} I s. X d. – f. 160r.*
- *Ítem costa de custures una camisa de na Catarina} I s. II d. – f. 160r.*
- *Ítem donam per unes sabates per obs de na Quirana} I s. X d. – f. 167r.*
- *Ítem donam en unes sabates per obs de Aulàlia, esclava del monestir} I s. VI d. - f. 173v.*
- *Ítem costa un cot de cusir per obs de na Lorensa} I s. – f. 173v.*
- *Ítem costaren unes sabates per obs de na Allalia} I s. X d. – f. 174r.*

Setembra MCCCLX nou - Fabrer MCCCLXX

- *Ítem donam a na Catarina per sabates} I s. VI d. – f. 181r.*
- *Ítem donam en Aulàuria, esclava per unes sabates} I s. VIII d. - f. 181r.*

¹ Segueix a raó ratllat.

- *Ítem costaren unes sabates per obs de Naxa} II s. - f. 181v.*
- *Ítem donam en a Naxa, esclava del monestir per escombrar lo monestir} III s. – f. 181v.*
- *Ítem costaren les custures del cot de n'Aulàlia, esclava} } V s. VI d. f. 182r.*
- *Ítem donà per nos a un macip d'en Simonet barber per [metgar] na Lorens esclava} XI s. - f. 188v.*
- *Ítem costaren unes sabates per obs de Naxa} I s. X d. – f. 192r.*
- *Ítem costaren unes sabates per obs de Na Catarina} I s. VI d. – f. 192v.*

AMSBM, MSCB, Llibres de comptes generals de monges, núm. 163 (1419-1426)
--

En nom de Deu e de madona Sta. Maria e de la Verge madona Sta. Clara comensen les despeses comunes fetes per madona la abadesa. Tresoreres de dit monestir les quals començaren lo primer dia de gener l'any MCCCCXVIII, f. 23r.

- *Ítem més, compram una esclava apelada Catalina la qual compram d'en Taylada qui fou sots veguer de Barcelona, de madona sua, segons apar per carta presa en poder del discret en Fontcuberta, notari del nostro monestir a XXVII de febrer de l'any MCCCCXVIII^o} DCCXV s. - f. 23v.*
- *Ítem més, costaren II canes e myga de drap bordat per a cobrir lo cos de la esclava appellada Catalina que mori a XXV de maig} VI s. III d. - f. 24r.*
- *Ítem més, compram unes sabates a na Alvira e altres a na Catalina costaren} III s. X d. - f. 26v.*
- *Ítem compram unes sabates a n'Anthoni} I s. - f. 26v.*
- *Ítem compram unes sabates a na Estàsia} II s. III d. - f. 26v.*
- *Ítem més, donam a na Margalita e a son fill per a sabates, costaren} III s. IV d. - f. 26v.*
- *Ítem més, donam a sor Agnès Simona per la mesió de na Catalina que era malalta} XIII s. - f. 26v.*
- *Ítem més, costaren unes sabates a na Alvira} I s. X d. - f. 27r.*
- *Ítem més, compram sabates per na Margalida i na Estàsia} III s. - f. 27r.*
- *Ítem més, compram unes çabates per na Alvira} II s. - f. 27r.*

Ací apar les compres de la esclava apelada Maria. f. 64v - 65r.

- *Primo deu lo monestir per una esclava que compram apelada Maria de linatge de burguesos la qual compram disapte a VII del mes de octubre de l'any MCCCCXVIII^o, segons apar per carta presa en poder del discret en Johan de Fontcuberta, lo dia e any desus dit per preu de} MD s.*

- *Ítem més, donam al corredor per corredures de sos trebays} XV s. - f. 64v.*

Pergamí núm. 887; SR: Cròniques núm. 742, CXIII, f. XXIVv. ; PG: Transcripcions núm. 797, pp.157-162.

- *Ítem més, compram un gramayló de drap [estuc] a obs de na Maria, esclava del dit monestir qui costà} XXV s. - f. 107v.*

- *Ítem més, donam an Johan Ledó,² forner per vigor de una sentència arbitral dada entre lo dit Johan Ledó e lo dit monestir de la altra part, sobre una qüestió que lo dit Johan Ledó al nostro monestir sobre la malaltia del vuy³ de na Margalida sarda, esclava qui era del dit monestir la qual avien venuda al dit Johan Ledó, la qual sentència era stada dada per en Johan Parell e Johan Vicens, surgians, segons apar del compromís en poder d'en Johan Lobet, scrivent de la cort del^t batlle de Barcelona a XX de dembre del any MCCCCXX en la qual lo dit monestir fou comdanat a pagar al dit Johan Ledó per esmena de la dita malaltia} LXXXVIII s. - f. 108r.*

- *Ítem més, pagam a n Johan Vicens, qui fou jutge de part del dit monestir per son salari} XI s. - f. 108r.*

- *Ítem costaren unes sabates per na Farrera, costaren} II s. - f. 110v.*

- *Ítem a X del mes d'agost costaren unes sabates per na Farrera} II s. - f. 110v.*

- *Ítem donam a sor Clara per a mesió de na Maria e de na Farrera qui eren malaltes} V s. VI d. - f. 110v.*

- *Ítem més, costaren unes sabates per na Maria, costaren} II s. II d. - f. 111r.*

- *Ítem compram a obs de na Maria unes sabates ab dues soles costaren} III s. - f. 111r.*

² Segueix formenter ratllat.

³ Segons DCVB 'vuy' seria 'vull' per 'ull'.

⁴ Segueix de ratllat.

Reebuda de venda de⁵ sclaus e esclaves

Primo rebem per venda de una sarda, esclava, apelada Margalida, la qual fem venre a la lotga al més donant, e fou a XI del mes de setembre del any MCCCCXIX^o, la qual compra en Johan Ledó forner per preu de: XXXX ll. II s. segons apar per carta presa en poder del discret en Broquart notari de Barcelona, a XI de setembre del any MCCCCXIX^o, emperò así fet de mesions enfre corredor e la nada del scrivà que prés la venda de madona, enfre tot: XIII s., axí que roman net al monestir} DCCLXXXVIII s.

Ítem digous a XIII del mes de setembre vení n'Anthoni sart e esclau del monestir, fill de la desús dita sarda lo qual vení a un corder per preu de LV florins encamarats de mesions de corredor e del notari que anà penre la venda de madona la abbadesa que foren -} XIII s., axi que roman net al monestir apar de la venda en poder del desús dit notari a XIII del mes de setembre del any MCCCCXVIII^o} DLXXXII s. - f. 0.

Suma de: 1380 s.

AMSBM, MSCB, Llibres de comptes generals de monges, núm. 89 (1425-1436) Quadern 1
--

- *Ítem més, rebem de Sor Alfresina Baldricha per la mesió de la sua esclava que lo nostro monestir li fa; e fou per l'any MCCCCXXIII} LXVI s. - f. 1v.*
- *Ítem rebem a XVIII de julioll per⁶ mans de Sor Sança de Marimón per raó de la sua esclava, X florins} X f. - f. 3v.*

Anno domini ·M·CCCCXXVII

- *Ítem nos donà Sor Marymona deu florins per raó de la sua esclava} CX s. - f. 5v.*
- *Ítem rebem de Sor Eufrasina Baldricha per la masió que lo nostro monestir li fa a la sua esclava de dos anys, so és, del any de XXIIII al XXV} XIII f. III s. VI d. - f. 5v.*

Anno domini M^oCCCC^oXX^o nono

- *Ítem rebem per mans de Sor Francescha Marina XXX⁷ f. los quals nos devia Sor Eufrasina Baudricha per la sua esclava de⁸ tres anys a raó de X florins per any} XXX f. - f. 10v.*

⁵ Segueix sg ratllat.

⁶ Segueix so ratllat.

⁷ Segueix V ratllat.

⁸ Segueix d ratllat.

AMSBM, MSCB, Llibres de comptes generals de monges, núm. 89 (1425-1436) Quadern 2
--

- *Ítem vench la asclave de Sor Baldricha [encantem]. f. 1r.*
- *Ítem vench la asclave de Sor Aldonça de Ribas a XV de juliol del any MCCCCXXIII.⁹ f. 1r.*
- *Ítem vench la asclava de Sor Marymona lo darrer dia de maig any MCCCCXXV. f. 1r.*
- *Ítem se n'anà la asclava de Sor Marymona a XX del mes de setembre. f. 1r.*
- *Ítem vench una macipa de Sor Angelina Des puig.¹⁰ f. 1r.*
- *Ítem a XXII de setembre del any MCCCCXXV, hordonà madona la abadessa que tota sclava o macipa pagui per any f., f. 1r.*
- *Ítem¹¹ dimarts a VI del mes de nohembre del dit any, pres una macipa Sor Puyg.¹² f. 1r.*
- *Ítem dniendres a VIII° del mes de nohembre del any demunt dit pres una macipa Sor Euffresina García. f. 1r.*
- *Ítem lo primer jorn de maig¹³ any MCCCCXXVI vench la esclava de Sor Aldonca de Ribes. f. 1r.*
- *Ítem lo jorn demunt dit près una macipa Sor Migavila - f. 1r.*

L'any MCCCCXX e vult

- *Ítem astech assí en lo monestir la sclava de Sor Marymona de Nadal fins a X del mes de juny. f. 1v.*
- *March*
Ítem venc la sclava de Sor Aldonça de Ribes a VI del mes de march. f. 1v.
- *Mayg*
Ítem venc la sclava de Sor Puyg a XXX de maig. f. 1v.

Any MCCCCXXV

- *Ítem, pagam per un parell de sabates per na Maria que costaren lo dit} III s. VI d. - f. 2r.*

⁹ Tot l'ítem, ratllat.

¹⁰ Tot l'ítem, ratllat.

¹¹ Segueix dimecres ratllat.

¹² Tot l'ítem, ratllat.

¹³ Segueix vench ratllat.

- *Ítem costaren dos parells de sabates, les unes per na Ferrera i les altres per na Maria} III f. - f. 3r.*
- *Ítem compram unes sabates a na Maria fou a XXIII de maig, costaren} II s. III d. - f. 3v.*
- *Ítem compram unes cebates a na Maria, costaren II s. } II s. - f. 4r.*
- *Ítem compram un parell de sabates per na Maria ab II soles qui costaren} III s. - f. 4r.*
- *Ítem compram per na Ferrera I parell de sabates qui costaren} II s. - f. 4v.*
- *Ítem I parell de sabates per a na Maria que costaren} II s. II d. - f. 4v.*

Any MCCCCXXVI

- *Ítem pagam unes sabates per na Maria que costaren} II s. II d. - f. 6r.*
- *Ítem compram un parell de sabates per na Ferrera qui costaren} II s. II d. - f. 6v.*
- *Ítem pagam un parell de sabates per na Maria qui costaren} II s. II d. - f. 6v.*
- *Ítem compram un parell de sabates per na Maria qui costaren} II s. II d. - f. 7r.*
- *Ítem pagam un parell de sabates per na¹⁴ Farrera, costaren} II s. II d. - f. 7v.*
- *Ítem compram un parell de sabates per na Maria que costaren} II s. III d. - f. 8r.*

Any MCCCCXXVII

- *Ítem compram un parell de sabates per na Maria costaren} II s. III d. - f. 11r.*
- *Ítem compram un parell de sabates per na Maria costaren} II s. III d. - f. 11v.*
- *Ítem compram un parell de sabates per na Farrera costaren} II s. II d. - f. 11v.*
- *Ítem, pagam unes sabates per na Maria, esclava nostra, costaren} II s. II d. - f. 13r.*
- *Ítem compra un parell de sabates per na Maria costaren} II s. II d. - f. 14r.*
- *Ítem a XXV del mes de noembre pagam per sabates a na Maria} II s. II d. - f. 16r.*
- *Ítem compram un parell de sabates per na Farrera costaren} II s. II d. - f. 16v.*
- *Ítem costa de fer un gramaló de na Maria} III s. VIII d. - f. 17r.*

---

¹⁴ ratllat Maria.

- *Ítem compram un parell de sabates per na Maria costaren} II s. II d. - f. 17v.*
- *Ítem compram un parell de sabates per na Maria costaren} II s. II d. - f. 18r.*
- *Ítem compram un parell de sabates per na Maria costaren} II s. III d. - f. 19r.*

Any MCCCCXXVIII

Febrer

- *Ítem compram un parell de sabates per na Maria de convent, costaren} II s. - f. 27v.*

Gener

- *Ítem compra un parell de sabates per na Maria del convent costaren} II s. III d. - f. 28v.*
- *Ítem donam a Sor Francescha Marina per raó de la esclava de Sor Aufrasina Baudricha qui comprà tota [lavent]} XI s. - f. 29r.*

Juliol

- *Ítem compra un parell de sabates per na Maria de convent costaren} II s. III d. - f. 31r.*

Agost

- *Ítem compram sabates per na Maria del convent costaren} II s. - f. 34r.*
- *Ítem havem comprades un parell de sabates per na Ferrera costen} II s. - f. 37v.*

Abril

- *Ítem compram un parell de sabates per na Maria costaren} II s. II d. - f. 38v.*
- *Ítem compram un parell de sabates per na Maria, costaren} II s. - f. 39v.*
- *Ítem donam a sor Agnès Simona que fou messió per na Maria que fou malaluta} I s. III d. - f. 39v.*
- *Item compram un parell de sabates per na Maria costaren} II s. II d. - f. 40v.*

Octubre

- *Ítem compram un parell de sabates per na Maria costaren} II s. - f. 41v.*
- *Ítem compram un parell de sabates per na Farrera costaren} II s. - f. 41v.*

Març

- *Ítem compram un parell de sabates per na Maria a XX de març costaren} II s. - f. 44v.*
- *Ítem donam a Sor Simona per na Maria qui era malalta} I s. - f. 44v.*
- *Ítem compram unes sabates a na Maria costaren} II s. III d. - f. 46v.*

MCCCCXXII

- Ítem he donat dos soles per les sabatas de na Maria que costaren dos soles} II s. - f. 49v.
- Ítem he donat a Sor Agnès Simona per las sabatas de na Maria} II s. - f. 51v.
- Ítem he comprades sabates a na Maria qui costen} II s. - f. 52r.
- Ítem compram un parell de sabates per na Maria} II s. - f. 52v.

MCCCCXXX terno

- Ítem he comprades un parell de sabatas dobles per na Maria qui costaren} II s. - f. 53v.
- Ítem he dat a na Maria per unes sabatas} II s. - f. 54r.
- Ítem he pagades unes sabatas per na Maria qui costa} II s. - f. 55r.

MCCCCXXX quarto

- Ítem he dat a na Maria per sabatas} II s. - f. 58r.
- Ítem he fetes fer sabates a na Maria qui costaren} II s. - f. 58r.
- Ítem he fetes fer sabates a na Maria qui costen} II s. - f. 58v.
- Ítem he comprades sabates a na Maria} II s. - f. 59v.

MCCCCXXX quinto

- Ítem li he dat a Sor [...] Simona per una gonela que ha feta fer a na Maria} III s. II d., f. 61r.
- Ítem he fetes fer sabates a na Maria qui costen} II s. - f. 61v.
- Ítem he fetes fer sabates a na Maria qui costen} II s. - f. 63r.

Anno domini MCCCCXXX sexto

- Ítem he fetes fer cabates a na Maria an me¹⁵ costat} II s. - f. 66v.
- Ítem he fetes fer sabates a na Maria ha costat II s.} LI, II s. - f. 67v.

---

¹⁵ Segueix i ratllat.

Sèrie: LLIBRES DE COMPTES GENERALS DE PROCURADORS

AMSBM, MSCB, Llibres de comptes generals de procuradors, núm.160 I i II (1401-1463)

- *Ítem a XXII de febrer pague al senyor en Romeu Gibert prevera IV quarteres de civada que avia liurades a n Martí esclau del monastir a raó de VIII s. VI la quartera } XXXIV s. I - f. 15r.*
- *Ítem lo dit dia doné al dit Romeu ho ell se aturà los quals ell havia dats a madona la abbadessa qui dix [quals] havia dats a sor Johana de [Lenres] qui els havia bastrets en la compra de na Caterina esclava} XXXII f. CCCLII s., I - ff. 15r-16v.*
- *Ítem de altre part pagué a la dita Sor Costansa per lo censal mort que lo monastir li fa e foren a terme a X d'abril prop passat e fo per los diners de la esclava } LX s., I - f. 23r.*
- *Ítem lo dit dia pagam¹⁶ a la dita Sor Costansa Vila, lo censal que lo monestir li fa cascun any per los diners qui axiren de l esclava qui-s [nave] XLII ll. qui entraren en lo censal de Muntornès qui-s paguem a XXII de¹⁷ decembre. E asò per la pague del dit terme del any prop pessat MCCCC primo} LX s., II - f. 5r.*

Sèrie: DOCUMENTACIÓ PRIVADA

AMSBM, MSCB, Documentació privada, núm. 879 (1) 1384
--

- *Translat del Encant fet dels béns de la dona na Constançe (quòndam) muller den Domingo Blascho (quòndam) mestre d'axe ciutadà de Barcelona. - f. 1r.*

¹⁶ Jornet, N. (2005: 220): «En el memorial de rendes de l'any 1355, el procurador Francesc Ça Fàbrega anota que la comunitat deu quantitats concretes a algunes monges del convent perquè es van fer servir els seus diners (possiblement els seus dots d'entrada o les seves rendes o herències) en la compra de censals morts. MSCB "Memorial de rendes" (1355) Manuals, núm. 412».

¹⁷ Segueix de repetit.

- *Translat del encant fets dels béns de la dona na Constança (quòndam) muller den Domingo Blascho (quòndam) mestre d'axe ciutadà de Barcelona per en Ramon Bergayó prevera beneficiat en la esglesya de Sant Damià de Barcelona e en Ramon de Forest, notari Ciutadà de Barcelona mermessors e executors del testament de la dita defunta lo qual fo fet en poder den Bernat Arnau notari de Barcelona¹⁸ dels quals lo primer fo dimecres a XXXI del mes d'agost del any MCCCLXXX quatre., ff. 2r.-15v.*

SR: Cròniques, núm. 742, VII, f. 3r.

AMSBM, MSCB, Documentació privada, núm. 879 (2) 1384

*Testament 31 d'agost 1384 notari Bernat Arnau, notari de Barcelona.
Notari Ramon Forest executa venda als encants.*

Transcripció parcial d'algunes de les clàusules del testament de Constança de Blasco, dictat el 22 d'agost de 1384, que afecten a Pascala, esclava afranquida, que es proposa que sigui admesa com a germana del monestir de sant Antoni de Barcelona. Pascala rep diverses quantitats de diners, censals, mobiliari i atuells de cuina.

Col·lecció de pergamins núms. 845, 1046, 1047, 3038; SR: Cròniques, núm. 742, VII, f. 3r.

Sèrie: MEMORIAL DE RENDES

AMSBM, MSCB, Memorial de rendes, núm. 412 (1355)

- *Ítem ha a donar lo monastir entre procurador, advocats e procuradors de corts e macipes e compradora [scola] e messió del sclau e de na Alamanda e serveys qui·s han affer de necessitat de [ayguaros] e de confits e [eruviols] ab les pietances que havem affer als frares a Senta Clara e a Sent Anthon entre tot poch mes ho meyns} MCCCC s. - ff. 57r., 57v., 58r.*

¹⁸ entre línies sota primer fet.

Sèrie: TRANSCRIPCIONS

AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 795

- *Privilegio concedido por Arnaldo Cardenal de Portieu al Monasterio de Sta. Clara que pueda haber en él sirvientas seglares.* (transcripció en llatí). - pp.179-180.

Col·lecció de pergamins, núm. 758; SR: Registre i inventaris, núm. 732, LXXXXVII, ff. LXXIIIr. – LXXIII v.

AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 796

- *22 de Agosto 1384*
Testamento de Dª Constanza Miguel viuda de Blascho a favor del Monasterio de Sta. Clara (transcripció en llatí) - pp. 253-263.

Col·lecció de pergamins, núsms. 845, 1046, 1047, 3038; SR: Cròniques, núm. 742, núm. VII, f. 3r.

- *28 Julio 1388*
Copia de un codicilo de Guillerma Dixea en que lega una esclava suya llamada Catalina al Monasterio de Sta. Clara. (Escrito en lengua aragonesa)
Hoc est (regist en castellà) – p. 294.

Col·lecció de pergamins, núm. 874; SR: Cròniques, núm. 742, XIII, f. IVv.

- *31 diciembre, 1397*
Testamento de Dimitre Nicholau, esclavo que fue de la Abadesa –entonces libre- lega todos sus bienes al Monasterio y elige su sepultura al Claustro del mismo con el hábito. (regist en castellà) – p. 416.

Col·lecció de pergamins, núm. 864; SR: Cròniques, núm. 742, LXXVI, f. XVIIIr.

AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 797

- *Sancha. 14 Octubre 1419*
Venta de una esclava llamada Maria otorgada por Berenguer Tortós a favor de Sor Sancha Abadesa de este Monasterio de Sta. Clara por 75 libras bar. (transcripció en llatí) - pp. 157–162.

Col·lecció de pergamins, núm. 887; SR: Cròniques, núm. 742, CXIII, f. XXIVv.

- *Clara de Cortilio. 16-18 Enero 1438*
Venta de una esclava negra llamada Maceri otorgada por Ricardo de Avenatis a favor de Sor Clara Abadesa de este Monasterio de Sta. Clara por el precio de 47 libras barch. (transcripció en llatí) - pp. 209-214.

Col·lecció de pergamins, núm. 894; SR: Cròniques, núm. 742, XXX, f. VIIv.

Sèrie: CRÒNIQUES

AMSBM, MSCB, Cròniques, núm. 742

El llibre inicia la crònica a partir de l'any 1233

- *JHS et MARIA*

Libre en lo qual se assenten y escriuhen les coses dignes de memòria que succehiran en lo Monestir de Sta. Clara de Barcelona, començat lo primer de Maig del any MDLXXXVIII, fet per Sebastià Roger, scrivent lo qual posava en orde les scriptures del archiu de dit Monestir, al qual aparegué y havia necessitat de aquest llibre a traça de vertader Archiu. E per fer ab lo compliment que ha pogut y esmenar la falta dels antichs, ha tret enbell lo que ha trobat en actes y llibres de procuradors de dit Monestir y ho ha assentat en aquest llibre y sèrie de anys començant del any de sa fundació fins al corrent a modo de chronica.

Les Reverents Sres. Abadessa y monges del present monestir presents y esdevenidores procuraran d'esí aldevant en continuar o fer-so continuar la cosa senyalada que en lur temps en lo monestir succehesca., f. 2r.

- *1360: Costa de catecumenar na Margarida, sclava de dit monestir., f. 25r.*
- *1362: La Reyna de Xipre trameté al Monestir i donà una esclava que es deia Cristina., f. 27r.*
- *1403: Martí, sclau del present monestir matà a Jordi, esclau de Francesc Sabater. Fou li perdonat lo cas. Vidilibrum procuratoris de anno 1403., f. 31r.*

Sèrie: REGISTRE I INVENTARIS

AMSBM, MSCB, Registre i inventaris, núm. 732
--

- **LXXXXVII**

Lletres del Reverendíssim Arnau Cardenal de Santa Maria in Porticu y protector dels frares menors y monjes de Santa Clara dirigides a la Abadessa y Convent del monastir de Sant Daniel de la ciutat de Barcelona, de l'orde de Santa Clara ab les quals per fer-ne servey a don Joan Fill y Cancellor de l'Il·lustríssim Príncep don Jayme Rey de Aragó y de la Reyna Blanca sa muller qui-l ne han pregat los atorgà que puguen deixar entrar y tenir dues dones seculares llibertes o esclaves dins dit per lo servey de la cuyna y altres coses abtal que no y [estiguen]¹⁹ de nit ni mengem dins dit monastir per lo servey de la cuyna y altres coses ab tal que no y estiguen de nit ni menjem dins les claures de dit monastir. Dattum en Auvinyó a XXVIII de Maig en lo any III del pontificat del Papa Joan XXII.²⁰, ff. LXXIIIr. – LLXXIVv.

Col·lecció de pergamins, núm.. 758.

AMSBM, MSCB, Registre i inventaris, núm. 736
--

Llibre de los Inventari e Registre de tots los actes y scriptures del monestir de S. Clara de Barcelona recondides en lo archiu de aquell ab titol de coses comunes y e les estancies de aqueix titol fet per Sebastià Roger, scrivent conduhit per la compositio de dit archiu., f. 1r.

Del Scrivà del present llibre sobre lo intent de aquell

*Encara que dividint se quart orde
y ab l'ús d'aquell s'alcanç molt gran sciença
nos pot usar tanta de diligença
qu-al fi fi, no amayne y aborde
varietat de cartes, pus concorde
en lo final veig que posar se solen
totes dins un armari y quant volen
nombrades, prest se troben sens desorde.
Mes per no dar a cada cartarmari
qu'era cert fer un progrès sense compte
titol comú sels ve donar a totes
rerum comunium fa llibre lo notari
et diversorum l'apothecari prompte
noy gasten temps les persones devotes.*

- **VII**

Testament de Constança muller de Domingo Blasco, quòndam, mestre de aixa, filla de Arnau Miquel, quòndam, patró ab lo qual fa hereu al monastir de les monjes manors ab pacte que reban ensor de dit monastir a Paschuala esclava sua y sinó

¹⁹ Segueix taca de tinta emt.

²⁰ Segueix ratllat 1280 i seguit 1319.

institueix y deixa sos bens a donzelles a maridar. Fet a XII de agost MCCCLXXXVIII, clos per Bernat Sans notari de Barcelona, tenint les scriptures de Bernat Arnau, quòndam, com notari feu.

Diffinició de comptes feta per la Reverent Abadessa y Convent de Santa Clara als marmessors de dit testament., f. 3r.

Col·lecció de pergamins, núms: 845, 1046, 1047, 3038; PG: Transcripcions, núm. 796, pp. 253-263.

- **XVIII**

Transllat de un codicil fet per la dona na Guillerma dixea, muller de Bernat Pellicer, veí de Barcelona ab lo qual fa la següent deixa en llengua aragonesa. Item lexo y quiero que Catherina sclava mia sea de las menoretas de²¹ St. Daniel del monasterio de Barcelona por fer ende a sus voluntades. Fet a XXVIII de juliol MCCCLXXXVIII en poder de Miguel de Ygues notari de Huesca, clos per Pere Bruguera, notari de Barcelona., f. IIIv.

Col·lecció de pergamins, núm. 874; PG: Transcripcions, núm. 796, p. 294.

- **XXX**

Venda feta per Ricart de Avensatis, mercader floranti, habitant en Barcelona, a la Revenda Abadessa de Sancta Clara a obs de dit monestir de una esclava negra no christiana nomenada amb lo nom de Sanatio Machari donatio dels moros demont de baribas de edat de setze anys per preu de quaranta set lliures. Fet a XVI de Janer MCCCCXXXVIII clos per Joan Franch notari de Barcelona., f. VIIv.

Col·lecció de pergamins, núm. 894; PG: Transcripcions, núm. 797, pp. 209-214.

- **LXXVI**

Testament de Dimitre Nicholau que fou esclau de la Senyora Abadessa de Sancta Clara, ara llibert, vol ser sepultat en lo claustro del monastir de Sancta Clara ab lo hàbit de llur religió, pregant les y concedesca dita Sra., fa hereu seu a dit monastir y convent. Fet a XXXI de decembre de MCCCLXXXVII. Clos per Anthoni Oliver, notari de Barcelona., f. XVIIr.

Col·lecció de pergamins, núm. 864; PG: Transcripcions, núm. 796, p. 416.

- **CI**

Lletres de Innocent Papa IIII, dirigides a la Abadessa y monjes del monastir de Sta. Clara de Paradís de Monpeller del bisbat de Magalona del orde de Sanct Damià, ab les quals los confirma lo que ha fet Reynaldo Bisbe Ostiense y Velletrense en tremparlos lo rigor de llur regla [ab incerta] de les lletres de dit Bisbe ab les quals los consent que no obstant la paraula de abstinència que tenen en llur regla puguen usar vi y salses, tant les sanes com malaltes ous y coses de llet exceptat los dijunis y divendres y de Pasqua a Sant Francesch guarden la regla en lo dijuni que llur abadessa los darà. A les malaltes y flaques los sie ministrat lo necessari en vestit y calçat, menjar y beure y altres coses y no permetrà guardar la asperesa del dijuni sinó que se'ls dispense segons llur necessitat. Item dites maltes y les qui les serviran en la infermeria no sien forçades guardar scilenci que les senyores qui les visitaran los puguen parlar lo que toca a consolació y per rahó de la malaltia puguen tenir tres túniques y més si mester serà puguen tenir un mantell ordenat curt altre per lo treball, peces de llana, esclops o sochs plens de fe o palla y de dos en dos puguen parlar acceptat al parlador y a la reixa y la Abadessa puga dar

---

²¹ segueix Barcelona ratllat.

llicència de parlar en lloch convenient llurs serventes puguen anar calçades y no sien obligades a dejunar sinó als dejunis de la Iglesia y los divendres. Mes avant, prohibeix que en llur monastir no-y haja visitador algú que de sa autoritat fasse constitucions que no sien conformes a llur regla, les quals les obliguen a pena o culpa sinó serà ab consentiment y voluntat de totes les senyores. Mes las [facerets] com aquell qui sas la la intenció del Instituhidor de llur regla que és estat Gregori Papa que sa intenció no és estada posar-los-llas en lo scilenci, dejuni, llets y altres coses a elles dades en la Regla de modo que en trencar-ho pecasien mortalment concedint-los que llur confessor les puga oyr de confessió de semblants transgrencions y absoldre-les.

Datum en Roma a les chalendes de Abril del pontificat de Innocent Papa VIII lo any XI Datum Laterani anni de les nones de Abril de dit pontificat lo any XI., f. XXIIv.
Col·lecció de pergamins, núm. 443; PG: Transcripcions, núm. 796, p. 416.

• **CXIII**

Venda feta per Berenguer Fortos, mercader a la Rda. Senyora Sanxa Abadessa del monastir de Sancta Clara a obs de son monastir y Convent de una sclava nomenada Maria de Nació de Burgaros, de edat de vint y sinc anys per preu de LXXVII lliures a XIII de octubre MCCCXVIII. Clos per Joan de Fontcuberta, notari de Barcelona., f. XXIVv.

Col·lecció de pergamins, núm. 887; PG: Transcripcions, núm. 797, pp. 157-162

Sèrie: COL·LECCIÓ PERGAMINS

- AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 443
  - 1244, abril 1.
  - **SR:** AMSBM, MSCB, Registre i inventaris, núm. 736, Cl, f. XXII v; **PG:** AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 796, p. 416
- AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 3038
  - 1368, maig 22
  - AMSBM, MSCB, Col·lecció pergamins, núms. 845, 1046, 1047; **SR:** AMSBM, MSCB, Cròniques, núm. 742, núm. VII, f. 3r; **PG:** AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 796, pp. 253-263
- AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 845
  - 1384, agost 22
  - AMSBM, MSCB, Col·lecció pergamins, núms. 1046, 1047, 3038; **SR:** AMSBM, MSCB, Cròniques, núm. 742, núm. VII, f. 3r; **PG:** AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 796, pp. 253-263
- AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 1046
  - 1385, setembre 2
  - AMSBM, MSCB, Col·lecció pergamins núms. 845, 1047, 3038; **SR:** AMSBM, MSCB, Cròniques, núm. 742, núm. VII, f. 3r; **PG:** AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 796, pp. 253-263
- AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 874
  - 1388, juliol 28
  - **SR:** AMSBM, MSCB, Registre i inventaris, núm. XIII, f. III v; **PG:** AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 796, p. 294
- AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 864
  - 1397, desembre 31
  - **SR:** AMSBM, MSCB, Registre i inventaris núm. 736, LXXVI, f. XVII r; **PG:** AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 796, p. 416
- AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 1047
  - 1398, març 18
  - AMSBM, MSCB, Col·lecció pergamins núms. 845, 1046, 3038; **SR:** AMSBM, MSCB, Cròniques, núm. 742, núm. VII, f. 3r; **PG:** AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 796, pp. 253-263
- AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 887
  - 1419, octubre 14
  - **SR:** AMSBM, MSCB, Registre i inventaris núm. 736, CXIII, f. XXIII v; **PG:** AMSBM, MSCB, Transcripcions núm. 797, pp.757-762)
- AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 894
  - 1438, gener 16
  - **SR:** AMSBM, MSCB, Registre i inventaris núm. 736, XXX, f. VII v; **PG:** AMSBM, MSCB, Transcripcions núm. 797, pp. 209-215

1244, abril, 1. Roma.

El papa Innocenci IV envia còpia de la seva butlla Haberi Percepimus a les monges de santa Maria del Paradís, de Montpeller, en la qual autoritza les dispenses atorgades pel bisbe Rainald d'Òstia, adreçades principalment a les germanes que, per raons de salut, no puguin seguir la fórmula de vida de l'orde de sant Damià pel que fa, entre d'altres coses, al sever règim de dejunis, a més de regular, per a les serventes del monestir, uns dejunis rebaixats, idèntics als obligats a qualsevol fidel cristià, i també una vestimenta, calçat inclòs, semblant a la gent que viu fora del monestir.

AMSBM, MSCB, Col·lecció de pergamins, núm. 443.

Innocenci, bisbe (de Roma), servent dels servents de Déu, a les molt estimades filles en Crist, a l'abadessa i les germanes del monestir de santa Maria del Paradís de Montpeller, diòcesi de Magalona de l'orde de sant Damià, salut i promptitud en fer el bé.

Veiem que desitgeu fer mèrits per assolir els premis dels sants afligint contínuament la vostra carn; però, tanta és la fragilitat de la carn, que fins i tot la fortalesa de l'esperit s'esmussa tant que cal que us doteu de coratge per suportar des de l'inici del vostre ingrés en la vida religiosa el rigor d'aquesta.

Així doncs, atesa la vostra fragilitat, el nostre germà, el venerable bisbe d'Òstia i Velletri, que ha estat comissionat per la seu apostòlica en el vostre orde, prenent en consideració el rigor de la vostra fórmula de vida, ha temperat amb pietat i provisió, com es conté en lletres patents per ell fetes i signades amb el seu segell.

Així doncs Nós, en virtut de la súplica presentada sobre això, confirmen el present escrit. El tenor d'aquestes lletres, que fem que sigui anotat de paraula en paraula en les presents còpies i és el següent:

Rainald, per la misericòrdia de Déu, bisbe d'Òstia i Velletri, als germans bisbes, a les filles en el senyor, l'abadessa i les germanes del monestir de santa Maria del Paradís, de la diòcesi de Magalona, de l'orde de sant Damià, salut, bé i pau de Nostre Senyor. Ja que sovint, a causa de la feblesa de la condició humana, ocorre que el cos pot fàcilment emmalaltir i caure sobtadament en un irreparable perill quan està sotmès a un pes molt greu, cal condimentar la víctima de l'observança de la Regla i el rigor amb la sal de la discreció. Cal temperar aquest mannà de dolcesa entre dos extrems:

de manera que, per tal que no es relaxi massa la vida religiosa, cal que hi hagi fervor, com també, per tal de no abocar aquesta vida al precipici, cal exhibir una discreció més sol·lícita en culte al Creador.

Així doncs, estimades filles en el Senyor, atès que és lícit que de vegades es rellevi l'esperit d'aquestes coses, i vist que el cos podria, no sense dany de l'home interior agreujar-se d'una forma insuportable, nosaltres que hem estat delegats pel Summe Pontífex per la vostra cura i governació, fent cas als precis de la vostra devoció i volent que, avançant per un camí esplèndid en les vostres observances, tingueu un medi, que permeti que les fortes i les febles pugueu romandre en una vida comunitària i assolir la seva finalitat, i que també, com que certament no se us permet desistir per impotència del rigor dels inicis de la vostra vida religiosa, per l'autoritat de les presents lletres, diem tots de coses que es poden temperar: per exemple, que sigui permès el vi i els entremesos, no obstant el mot d'abstinència que en aquesta fórmula es conté, en tot temps tant a les sanes com a les altres, que també se'ls permeti menjar ovella i làctics, llevat dels temps decretats de dejuni per l'Església, i en les fèries sextes (els divendres) us sigui permès el mateix. Des de la festa de la Resurrecció del Senyor fins a la festa de sant Francesc, us manem observar la llei de dejunis del vostre monestir en tot i volem que l'observeu en tot el que la vostra abadessa us mani que l'observeu. A les germanes que són febles de cos, o febles, o malaltes, i disminuïdes, que se'ls administri, amb consciència sòlida i segura, el necessari en vestit, calçat, menjar i beguda i altres coses, i que no se'ls permeti servir l'austeritat del dejuni i la llei d'abstinència, sinó que, a causa de la malaltia i la feblesa llurs, se'ls doni misericordiosament dispensa, tant en els menjars com en els dejunis.

A més, que les germanes febles o malaltes o les assignades al servei de la malaltia d'aquestes, durant el temps de la malaltia, no siguin obligades a guardar silenci a la infermeria, i que també les dones, quan hi vagin per visitar-les que tinguin la potestat de parlar per a consolar-les de la malaltia llur.

Que tinguin tres túniques o més si la necessitat ho exigeix, un mantell ordinari i un de curt pel treball, si voleu, i uns mitjons de llana, i se us dóna llicència d'usar túniques plenes de fenc o de palla, o mocadors de coll coberts de fenc o de palla. Sobre el silenci que cal servir: diem que podeu parlar entre vosaltres, de dues en dues, al locutori o en un espai tancat, i així mateix diem que l'abadessa pugui donar-vos llicència de parlar en llocs que l'abadessa cregui decents.

A més, que les vostres serventes, que dins i fora del vostre monestir, carreguen amb la feina, si volen puguin tenir calçat, quan treballen molt o van d'un lloc a un altre,

en unes èpoques determinades, que no hagin de dejunar si no és en la sisena fèria (divendres), i també en els temps decretats per l'Església.

Sobretot prohibim que, al vostre monestir, cap visitador, per la seva autoritat, faci algunes constitucions que vagin més enllà del formulat a la vostra Regla, que us obliguen a alguna culpa o pena, si actueu sense el consens i la voluntat de totes les dones. Que si vosaltres així ho fèieu, a les germanes no els pertoca d'observar-ho. I perquè tota mena de torbació surti de la vostra consciència, us fem saber estimades filles en el Senyor, per les present lletres, que Nós, que vam instituir aquesta Regla, coneixem, sabem i pensem que no fou intenció del papa Gregori ni la nostra encadenar-vos al silenci, i al dejuni establerts, i a altres coses per ell posades com a forma de vida. I perquè va ser un home molt pietós i savi, i guia vostre pel seu amor i per la profusió dels seus bon actes, va establir que si hi havia una transgressió de pecat mortal, per haver actuat contra les seves ordinacions, nosaltres, com ell, i tal i com us suggereixen d'altres, volem sobretot obligar-vos que, al vostre confessor, que aleshores tingueu, li sigui lícit oir-vos en confessió i imposar-vos una penitència salvadora, sobre les transgressions d'aquelles coses, que vosaltres heu de respectar d'acord amb la fórmula predita o segons la vostra orde o d'acord amb les vostres provisions. Dat a Roma a les Calendes d'abril, de l'any onzè del pontificat del papa Innocenci. Que a cap persona li sigui permès infringir cap pàgina de la nostra confirmació, ni gosi anar-hi en contra. Tanmateix si algú gosava intentar-ho, que incorri en la indignació de Déu omnipotent i la dels apòstols Pere i Pau.

AMSBM, MSCB, Col·lecció pergamins, núm. 443.

SR: AMSBM, MSCB, Registre i inventaris, núm. 736, Cl, f. XXIIv.

PG: AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 796, p. 416.

1368, maig, 22. Barcelona.

El mercader Antoni de Pino, natural de la ciutat de Janvia(?), ven a Domènec de Blasco, mestre d'aixa de Barcelona, l'esclau bereber Jordi, de vint-i-dos anys d'edat, pel preu de trenta-una lliures.

AMSBM, MSCB, Col·lecció pergamins, núm. 3038.

AMSBM, MSCB, Col·lecció Pergamins, núms. 845, 1046, 1047.

SR: AMSBM, MSCB, Cròniques, núm. 742, núm. VII, f. 3r.

PG: AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 796, pp. 253-263.

1384, agost, 22. Barcelona.

Constança de Blasco, vídua de Blasco, mestre d'aixa de Barcelona, dicta testament, elegint marmessors Ramon Bergalló i Guillem Palomer, beneficiats a l'església de les germanes menors de Barcelona, i el notari de Barcelona Ramon de Forest, parent de la testadora, i en defecte de tots ells, marmessora i executora del testament, l'abadessa del monestir de germanes menors de Barcelona. Demana ser sepultada a clausura del dit monestir, vestida amb l'hàbit monacal i seguint els rituals monàstics. Ordena i paga misses per a la seva ànima a l'església dels fra menors de Barcelona. Estableix deixes de quantia diversa a esglésies de Barcelona, com sant Miquel, la Catedral, la Mercè etc... Deixa quanties diverses a membres de la família Forest. Afranqueix l'esclava Pascala i n'ordena l'ingrés de monja al convent de germanes menors, per a la qual cosa la dota de 20 lliures, necessàries per a ser admesa, i li atorga un censal mort de 50 sous i les rendes anuals que en resultin, i mana als marmessors que adquireixin altres censals, la beneficiària del quals serà Pascala, i quan ella mori, el monestir. Deixa tot un aixovar i roba per a Pascala per a quan ingressi de monja. En cas que les monges no admetin Pascala en la comunitat, la testadora estableix que totes les deixes atorgades al monestir passin al pobres de la ciutat de Barcelona, declarant aleshores a Déu, les causes pies i el pobres hereus universals.

AMSBM, MSCB, Col·lecció pergamins, núm. 845 .

En nom del Senyor, Na Constança, esposa d'en Blasco, ja difunt mestre d'aixa, ciutadà barceloní, filla d'Arnau també difunt, patró de lleny, ciutadà de la ciutat de Barcelona, veient que la fragilitat de la natura humana està lligada a les lleis de la mort, i atès que l'hora de la mort és molt dubtosa i incerta, i atès que ara estic amb la ment sana, i amb íntegra memòria, i capacitat de parlar, esllanguida de cos, amb voluntat de disposar del meus béns, faig i ordeno el meu testament, elegint marmessors Ramon Bergalló, i Guillem Palomer, beneficiats a l'església del monestir de les germanes menors de Barcelona, i el discret Ramon de Forest, notari, ciutadà de Barcelona, parent meu de sang, als quals prego tant com puc, que ells, o alguns algun d'ells, en absència, o defecte d'un d'ells, compleixin i executin aquesta meva última voluntat, i en defecte de vosaltres tots els dits meus marmessors, elegeixo marmessora i executora d'aquest meu últim testament la venerable i religiosa senyora abadessa d'aquest monestir que ara n'és i que en el futur ho sigui.

Primer de tot i abans de tot, vull que tots els meus deutes es paguin i que els meus marmessors compensin les injúries que calgui compensar ràpidament, amb claredat i sense excuses. Vull també que es faci sepultura del meu cos al cementiri del monestir de les Germanes Menors de Barcelona de l'orde de santa Clara, a clausura, on s'enterren les altres germanes d'aquest monestir, amb prec a la venerable abadessa i germanes d'aquest monestir que em posin l'hàbit de la seva religió, i que amb aquest hàbit em soterrin, i que com és costum de les germanes d'aquesta orde, es faci sepultura del meu cos. I vull que els meus marmessors facin fer setze gramalles amb caputxons amb pany de llana de burell nou, la cana del qual es decori amb entre onze i tretze sous que donaré, i que es vesteixin setze homes pobres, dels quals homes pobres així vestits, dotze portin el meu cos a la sepultura, i els restants quatre portin ciris encesos, que duran fins a la dita sepultura. I deixo cinquanta sous de moneda barcelonesa de tern dels meus béns al convent de frares menors de Barcelona per celebrar misses i actes de pietat, i a l'església de sant Miquel de Barcelona, per a la parròquia, quatre sous, i a l'obra de la catedral de Barcelona cinc sous, i a l'obra de l'església de sant Miquel deu sous, i a l'obra de l'església del Carme vint sous, a l'obra de l'església de santa Maria de la Mercè de redempció de captius de Barcelona cinc sous, i també lleugo a aquesta església que redimeix captius cristians altres cinc sous, i a l'obra de l'església de Montalegre deu sous, i a l'obra de l'església de les Penitents altres deus sous, i també a l'obra d'altres esglésies de Barcelona aquí no esmentades cinc sous, i també cinc sous als hospitals de pobres i a la casa de malalts de Barcelona cinc sous.

I vull que els meus marmessors donin a qualsevulla pobre, i malalt que hi hagi a dit hospital i casa quatre sous dels rendiments, que resultaran del pagament del llegat als hospitals i casa de malalts. I vull que es donin a les germanes del dit monestir, que no han estat esmentades vint sous, i a qualsevol d'elles tres sous a donar amb el prec, que resi qualsevol d'elles un saltiri per la meva ànima.

També deixo als meus marmessors per la càrrega de la marmessoria cinquanta sous.

També deixo a Simó de Forest, notari i ciutadà de Barcelona, germà consanguini meu, vint sous. I a Nicolau Tarrades, parent meu altres vint sous.

També deixo a Joan de Forest, jurisperit, fill de l'esmentat Simó de Forest, dotze sous. I a Bernat Gasull, ciutadà de Barcelona, i parent meu, vint sous, i a Ramon de Forest, notari i ciutadà de Barcelona, cent sous, i a Na Bartomeua, esposa de Pere Ricomany, ja difunt, de la vila de Granollers, germana de Simona de Forest, vint sous. I a més, per honorar Déu, i en remissió dels meus pecats, dono la llibertat, afranqueixo i allibero, la meva serva i captiva, la neòfita Pascala, volent tanmateix que ingressi en el convent de germanes del dit monestir. I li dono, dels meus béns, vint lliures de moneda barcelonesa, que es convertiran en les que li són manades per a l'ingrés al dit monestir. I també deixo a la dita Pascala cinquanta sous de censals anomenats vulgarment *censal mort* i a més les pensions, que en resultin, que Gabriel Gener i la seva esposa m'han de fer i prestar, a perpetuïtat, cada any, per la festa de santa Maria d'agost.

També vull que, immediatament després del meu òbit, comprin cent cinquanta sous de censals anuals que tinc en nua propietat, i que, quan els dits censals vencin o siguin lluitos, que els guanys d'aquests els rebin els marmessors elegits i nomenats per mi, i que en defecte de dits marmessors, rebi aquests diners l'abadessa del monestir de sant Damià de Barcelona, i que converteixin o usin els dits guanys en censals segurs, i així actuïn cada vegada que hi hagi un venciment o redempció, amb la voluntat que aquests censals els rebi i els tingui l'esmentada Pascala mentre visqui i que els pugui emprar en el que necessiti. Després de la mort de Pascala, que el dits censals reverteixin al monestir de les dites Germanes Menors de Barcelona. I també deixo a la dita Pascala un llit de posts que ara és a la meva cambra mitjana, amb una màrfega i un matalàs, i una vànova i una flassada, i dos parells de llençols i un cobrellit. I els matalàs, vànova, flassada, llençols i el travesser que jo tindrè el dia de la meva mort, si Pascala els volgués tenir o rebre. I també deixo a Pascala dues calderes, dues paelles i dues esbromadores, i un cossi sense nanses, i un escudeller

que ara és a la botiga on hi ha la llenya, i uns ganivets i uns talladors, que també són en aquesta botiga, i tot d'altres atuells de cuina, que jo tingui el dia del meu òbit, i totes les camises i cotes que tingui el dia del meu òbit, volent i manant que la dita Pascala, amb tot el que li deixo, entri al monestir de les germanes menors i rebi l'hàbit de la religió de les dites germanes, pregant a la venerable senyora abadessa d'aquest monestir rebi Pascala com a germana del monestir.

També deixo a qualsevol dona de la terça regla que serà el dia del meu òbit a la ciutat de Barcelona cinc sous.

També vull i mano que el meus marmessors facin celebrar a l'església de sant Miquel de Barcelona una de les misses, que es diu de sant Amador.

També deixo a Raimundeta esposa de Pere de Vallvanera dos-cents sous, i al monestir de monges de sant Joan de l'Erm cinc sous.

També deixo al bací dels pobres vergonyants de la parròquia de santa Maria del Mar de Barcelona cent sous, i al bací dels pobres vergonyants de l'església de santa Maria del Pi altres cent sous, i al bací dels pobres vergonyants de l'església de sant Miquel de Barcelona vints sous, i al bací dels pobres vergonyants de la parròquia de sant Just de Barcelona deu sous, també al bací dels pobres vergonyants de l'església de sant Pere de Barcelona deu sous, i al bací de l'església dels pobres vergonyants altres deus sous, i al bací dels pobres vergonyants de l'església de sant Cugat del Rec altres deu sous. I a dona Constança, esposa de Bernat de Pinto, artesà de la ciutat de Barcelona, cent sous.

També deixo a Francesca, filla de Pere Roure, llenyer de la vila d'Hostalric parenta meva, que viu amb mi, com a ajut per casar-se deu lliures de la predita moneda.

També deixo a l'hospital nou de pobres de Barcelona el meu llit de posts, que tinc per a ús meu amb la màrrega, un matalàs i una vànova de lli amb costures onejants i una flassada de brocà, i un parell de coxineres de fluixell, i dos parells de llençols de lli, quatre teles, i la roba que els meus marmessors voldran, una vegada hagi agafat Pascala la roba que li he deixat.

També deixo a Antònia, la ja esmentada esposa de Ramon de Forest, notari, per la vostra feina deu lliures.

També deixo a Bartomeu Sobrebosch mercader, ciutadà de Barcelona i parent meu cent sous, i a Gabriel Gulabre i a Elisenda, filla de l'esmentat Ramon Forest, a cada u, cinquanta sous.

Deixo també a fra Bonanat Serra, de l'orde de framenors, per a les seves necessitats, deu sous, i a fra Bonanat Ça Pera altres deu sous.

Vull també que el dia de la meva sepultura donin als pobres amb menudalla vint sous per la sepultura del meu cos, i la provisió de menjar i beguda de les ànimes, i l'atenció als que intervenen en la meva sepultura es faci es pagui a criteri dels meus marmessors.

Tots els altres béns i drets meus els deixo al monestir de les Germanes Menors de Barcelona, però sota el pacte i condició que la senyora abadessa i convent del dit monestir rebi, després d'un mes de la meva ja propera mort, la ja esmentada Pascala com a germana del dit monestir, instituint el dit monestir, sota la condició predita, en hereu universal meu. I si dit monestir i abadessa no rebien dita Pascala com a germana dins l'esmentat mes, deixo i dono els meus béns i drets per maridar donzelles pobres, als pobres, i per misses, i altres causes pies a criteri dels meus marmessors, instituint en dit cas Déu nostre Senyor, els pobres i les causes pies, com a hereus universals, donant als meus marmessors, després de la meva mort, plens poders per exigir, demanar i rebre, i que tinguin plena autoritat per administrar els meus béns i drets i tot el que no està sotmès a pena, i que de tot el que no n'he fet llegats, en puguin fer vendes i alienacions, i que dels meus béns paguin i compleixin els llegats més amunt ordenats. I el que sobri ho donin a aquest monestir, i si quedava alguna cosa, que es doni als pobres o a les causes pies.

Jo dono i lliuro a aquests meus marmessors, sobre totes i cadascuna de les dites coses i sobre l'execució d'aquest testament, tots els meus poders, i la lliure i general administració amb les més completes facultats, posant com a únic límit als meus marmessors i als que intervinguin, les obligacions que em lliguen als béns i drets del meu marit el senyor Blasco ja difunt, atès l'agermanament fet entre ell i jo en temps de la seva vida.

Finalment vull que aquesta meva última voluntat tingui valor testamentari. I si, per un cas, no val o no valdrà com a norma testamentària, vull tanmateix que valgui o pugui valer com a codicil, o en allò que millor pugui valer i tenir com a ordinació o meva última voluntat meva.

Vull que el notari infrascrit en faci tantes còpies originals com en demanaran o requeriran els meus marmessors, o algun d'ells, o persones que intervinguin.

Acta closa al domicili de la testadora. Dilluns, vint-i-dos d'agost de l'any de Nativitat del Senyor de mil tres-cents vuitanta-vuit. Signatura de Constança, que lloo i firmo.

Els testimonis pregats per a aquesta acta foren Bonanat Ça Pera i Guillem Ramon de l'orde de framenors de Barcelona, Bernat de Quadres, prevere de Barcelona, Nicolau Terrades, mercader de la ciutat de Barcelona, i Ramon de Forest marmessor.

Signatura de Bernat Sans notari de Barcelona, que tinc en llegat les escriptures de l'escrivania del discret Bernat Arnau ja difunt.

En rebre aquest testament l'anoto en un capbreu de nòtules de testaments de la dita escrivania, pel mateix notari rebut i firmat.

Amb una nota segons la qual ja havia estat portat un altre testament, com consta en tres línies en forma de nòtula marginal. Aquest testament redactat en forma pública segons consta, l'he escrit per incloure'l aquí.

Amb l'autoritat i llicència del veguer de Barcelona l'he clos el dia 11 de febrer de l'any de senyor de 1398 amb una línia sobreposada sobre la línia dotze on diu *tres sous* i esborrat a la línia vint on diu *deu*.

AMSBM, MSCB, Col·lecció pergamins, núm. 845 .

AMSBM, MSCB, Col·lecció Pergamins, núms. 1046, 1047, 3038.

SR: AMSBM, MSCB, Cròniques, núm. 742, núm. VII, f. 3r.

PG: AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 796, pp. 253-263.

1385, setembre 2. Barcelona.

Joana Gilabert, abadessa del monestir de sant Antoni, de l'orde de santa Clara de Barcelona, reconeix que els marmessors testamentaris de Constança de Blasco, nomenats en l'últim testament de 22 d'agost de 1384, han complert les estipulacions testamentàries de Constança de Blasco, que declaren hereva universal l'abadessa i el monestir, i que fan lliure, franca i alforra l'esclava Pascala que ha d'ingressar de monja amb un llegat previst al dit testament a favor de la dita Pascala.

AMSBM, MSCB, Col·lecció pergamins, núm. 1046.

AMSBM, MSCB, Col·lecció Pergamins núms. 845, 1047, 3038.

SR: AMSBM, MSCB, Cròniques, núm. 742, núm. VII, f. 3r.

PG: AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 796, pp. 253-263.

1388, juliol 28. Huesca.

Trasllat d'un codicil fet per na Guilleyema, muller de Bernat Pellicer, veí de Barcelona. Deixa la seva esclava Catherina perquè sigui de les menorettes de²² St. Daniel del monestir de Barcelona, d'acord amb la seva voluntat. Deixa també a Catherina un florí i mig d'or d'Aragó, que una altra esclava li havia lliurat per a Catherina. A en Colomines, barquer li deixa 10 florins d'or i la meitat del seu llagut, que Guillerma té a la platja de la mar de Barcelona.

AMSBM, MSCB, Pergamí núm. 874

Hoc est translatum fideliter sumptum a quodam originali codicillo cuius tenor talis est. Como a cada una persona sea dada licencia e pleno poder de corregir e tester tollyer e mudar en la su ordinación de testament codicillo o codicillos, por esto sia manifesto a todos que yo dona Guilleyema dixea mulleyr d'en Bernat Pellicer, vetzino de la ciutat de Barcelona qui fue recognosciendo yo haver facto et ordenado en la ciutat de Huesca hun codicillo ordinación e declaración de mi última voluntat e addició al testament por mi feyto e ordenado en la ciutat de Barcelona, segunt por el dito codicillo parece que es facto en Huesca XXVII dias del present mes de Julio anno e por el notario [diviso] scriptos e recognosido que les messiones de mi deffuncion non porien seer feytes devidament con cinquanta florines segunt es contenido en el dito mi codicillo, por esto quiero que en les messiones de la dita mia deffuncion sean despendidos de mis bienes complidament cient florines de oro d'Aragon segunt al executor por mi en el dito mi codicillo nombrado e assignado será bien visto.

Ítem, reconosco que yo he en Barcelona en mi casa diez florines de oro de Aragon los quals me fueron comendados por en Colomines barquer, e así quiero que los ditos diez florines sean satisfeytos e pegados al dito an Colomines por los executòria por mi nombrados electos et assignados en el dito mi testament facto e ordenado en la ciutat de Barcelona.

Ítem, lexo e quiero que la mitat del lahut mio que he en la playa de la mar de Barcelona sea e fuigue del dito en Colomines, porque el dito en Colominas en el dito lahut ha muyto traballyado.

---

²² segueix Barcelona ratllat

Ítem, lexo e quiero que Catherina sclava mia sea de les manoretas de Sant Daniel del monasterio de Barcelona per fer ende a sus volentades.

Ítem, reconosco que me fueron comendados por otra sclava que le ditxe Catherina hun florin e meo de oro de Aragon e assi quiero que le sean satisfeytos por los ditos exsecutores del dito mi testament.

En todes les otras cosas quiero que el dito mi testament feyto e ordonado por mi en Barcelona el dito codicillo por mi feyto e ordonado en Huesca sean e fuiguen en su plena firmeza et valor. Esto fue feyto en Huesca vint et huitto días de Julio anno a Nativitate Domini Millésimo trecentésimo octuagésimo octavo. Testimonios fueron de esto don Martín Disaval vecino de la ecclesia de Sant Martín d'Huesca e Sancho de Albarrazín texidor vecino de Huesca.

Sig+no de mí Miquel de Ygues notario público de la ciudat de Huesca. Qui a las sobraditas cosas present fue e a questo scrivar [figue]. Es sobrescripto en la II línea *dona*.

Sig+num Galcerandi Nicholay auctoritate Regia notarii publici testis.

Sig+num Ffrancisci de Ultzinellis auctoritate Regia notari publici Barcelona testis.

AMSBM, MSCB, Pergamí núm. 874

SR: AMSBM, MSCB, Registre i inventaris, núm. XIII, f. III v

PG: AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 796, p. 294

1397, desembre, 31. Barcelona.

L'antic esclau Dimitri Nicolai dicta testament en el qual institueix hereus l'abadessa i el monestir de santa Clara de Barcelona, de qui en va ser esclau. Estableix que se l'enterrí al claustre del monestir i fa un seguit de deixes perquè les monges que saben llegir llegeixin el saltiri en sufragi de la seva ànima i les que no en saben li resin pregàries.

AMSBM, MSCB, Col·lecció pergamins, núm. 864.

En nom del Senyor. Ja que ningú posat en carn pot escapar de la mort, jo Dimitri Nicolai, que vaig ser esclau de la venerable senyora abadessa del monestir de sant Antoni, de l'orde de santa Clara de la ciutat de Barcelona i del convent d'aquest, ara franc i alforre, detingut de malaltia corporal, amb plena consciència, sana i íntegra memòria i parla, faig i ordeno testament, primerament disposant i ordenant que es paguin tots els meus deutes, i que es restitueixi plenament i íntegra qualsevol mal que hagi fet si pot ser provat per testimonis o per qualsevol document. Lliuro el meu esperit en mans de Nostre Senyor Jesucrist, que va assumir la mort corporal per salvar el gènere humà.

Elegeixo sepultura per al meu cos al claustre de dit monestir de santa Clara, demanant que l'abadessa d'aquest monestir i les monges em vesteixin amb l'hàbit de la seva religió i que amb aquest hàbit duguin el meu cos a soterrar, i vull que aquest enterrament es faci bé i honorablement a criteri de la venerable abadessa, i vull que es pagui dels llegats meus, i de l'herència meva i dels béns infrascrits, els quals béns llegeixo a totes les monges del dit monestir, tant les professes com les no professes, a cada una d'elles, dotze diners de moneda barcelonesa, i que les que saben llegir estiguin obligades a llegir el saltiri i les que no saben llegir el saltiri, que resin altres pregàries en honor i glòria de Déu Omnipotent i de la humil Verge Maria, la seva mare, en remissió dels meus pecats i els de tots els fidels difunts.

També deixo al convent de framenors de la ciutat de Barcelona i al seu convent per tal que preguin Déu per l'ànima meva trenta sous barcelonesos.

Deixo també a la senyora Tomasa, esposa de Tomàs Rossell ja difunt, que ara viu en aquest monestir, onze sous.

Deixo també a la germana Guillemona, monja d'aquest convent, uns altres onze sous.

Vull també que immediatament després de la meva mort la dita venerable

abadessa faci celebrar en l'església del monestir per preveres beneficiats i altres coneguts d'aquesta església trenta-tres misses anomenades de sant Amador a lloança de Nostre Senyor Jesuscrist i de l'humil Verge Maria, de sant Amador i de tots els sants del cel, amb tota la lluminària i ofertes acostumades. I per cantar les misses i per pagar-les faig un llegat de quaranta sous de moneda barcelonesa.

Deixo també tres sous al rector o vicari de l'església de santa Eulàlia d'aquesta ciutat per tal que pregui Déu per la meva ànima.

També, atès el perill que corre la meva ànima, reconec que dec a Jordi Forner, que viu a una ferreria de Vilanova, tres sous que vull que se li paguin immediatament després de la meva mort.

Deixo també a l'esmentat Jordi Forner una capa i una jupa blanca meves.

Deixo també a Jordi Serrador, que viu al poble dels Ollés Blancs, una jupa de lli i una caputxa vermella i unes sabates meves.

I els altres béns meus i les meves pertinences i el que em duen allà on sigui, ho deixo i ho concedeixo a aquest monestir de santa Clara i a l'honorable abadessa i al convent d'aquest monestir en instituir l'abadessa i el convent en hereu o hereus meus universals amb capacitat d'actuar plenament a llur lliure voluntat.

A més vull que aquesta meva última voluntat valgui legalment com a testament, i, si per un cas, no val o valgués legalment com a testament, vull que valgui o pugui valer legalment com a codicil o com qualsevol altra forma d'última voluntat. Vull que d'aquest testament original se'n puguin fer tantes còpies com seran demanades o requerides a aquesta senyora abadessa o al convent d'aquest monestir.

Acta feta a Barcelona el dia 31 de desembre de l'any del Senyor de 1397.

Signatura del testador Dimitre Nicolai, que això concedeixo, aprovo i signo.

Han estat testimonis a aquest efecte Joan Carbonell, home lliure i Francesc de Primi Marendini, resident a Barcelona.

Signatura d'Antoni Oliver, per l'autoritat de rei notari públic a tot el territori i dominis de l'il·lustríssim senyor rei, que fou requerit i demanat pel testador. Amb línies esborrades i corregides a la línia catorzena on caldrà llegir conventui dicti monasterii hoc testamentum

AMSBM, MSCB, Col·lecció pergamins, núm. 864.

SR: AMSBM, MSCB, Registre i inventaris núm. 736, LXXVI, f. XVIIr.

PG: AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 796, p. 416.

1398, març, 18. Barcelona.

El convent de monges de sant Antoni, reunit amb l'abadessa Joana Gilaberta, accepta les condicions del testament de Constança de Blasco relatives a l'admissió com a monja de Pascala, antiga esclava de la testadora, fent també una assignació anual a favor de Pascala de 150 sous anuals que substitueix la compra d'un censal de la mateixa quantia que el monestir havia de fer per manament testamentari i que no te diners per comprar.

AMSBM, MSCB, Col·lecció pergamins, núm. 1047.

En nom del Senyor. Que sàpiga tothom que nós la germana Joana Gilaberta, per la gràcia de Déu abadessa del monestir de sant Antoni, de l'orde de santa Clara, de Barcelona i el convent de les germanes d'aquest monestir, els noms de les quals es troben escrits més avall en el lloc de les signatures, convocada i convocades al so de la campana, segons la forma acostumada al locutori inferior d'aquest monestir, on s'acostuma de convocar i congregar el capítol per a qualsevol mena d'assumpte.

Atès que Constança, esposa de Blasco, mestre d'aixa ja difunt, ciutadà de Barcelona, filla d'Arnau Miquel, patró de l'eny, ciutadà de Barcelona, va instituir hereu universal aquest monestir amb pacte i condició, que, passat un mes de la mort ja pròxima de la testadora, s'admetés com a germana d'aquest monestir la seva esclava Pascala, que ella va fer lliure i alforra en el seu darrer testament, deixant per a la dita Pascala aquells cinquanta sous censals anuals, anomenats censal mort i el valor i pensió d'ells, que Gabriel Semiars i la seva muller pagaven cada any en la festa de santa Maria d'agost, i també va manar i ordenar que, dels béns de la dita heretat, es venguin cent cinquanta sous d'un cens anuals en nua propietat, i que quan aquests censals es redimien i es lluïen, que els diners, que en resultin, els rebin els marmessors de la dita senyora Constança, i en defecte de dits marmessors, els rebin i els tinguin la senyora abadessa i el convent, i destinin els diners resultants en semblants censals, i així tantes vegades com hi hagi lluïcions.

I la senyora Constança va voler i va ordenar que tingueu i rebeu aquests censals per tot el temps de la vostra vida i els destineu a les vostres necessitats, i que després de la vostra mort, passin a mans i els tingui aquest convent i monestir com consta molt més llargament i extensa en dit testament, fet i en poder del notari Bernat Arnau notari públic de Barcelona, el dia 22 d'agost de l'any de la nativitat del Senyor de 1384. Atès que nosaltres, l'abadessa i el convent d'aquest monestir hem acceptat les

condicions de l'herència de la senyora Constança i que entre totes les coses i condicions posades hi ha que vós Pascala sigueu rebuda com a germana i monja d'aquest monestir, i atès que també vós Pascala ens insteu i ens heu instat manta vegada que us comprem aquell censal de cent cinquanta sous, que Constança va establir al seu testament que us compréssim o us féssim comprar pels marmessors amb els béns de la l'herència, i que us n'assignem i us en concedim altres sobre els béns del dit monestir i convent, a donar i pagar per tota la vostra vida, d'acord amb la forma i disposició testamentària de la difunta, i vist que, ara mateix, nosaltres no tenim diners per comprar aquest censal, tot i que és el que més voldríem, i que seria el millor per a aquest monestir i convent, nosaltres us hem de fer i fem una assignació a vós Pascala ja esmentada.

Per tant, nós l'abadessa i el convent d'aquest monestir, de grat i en ple coneixement, en nom nostre i de les meves germanes, donem, concedim i assignem a vós dita Pascala, monja d'aquest convent, per tota la vostra vida, els dits cent cinquanta sous barcelonesos de tern, que heu de rebre i percebre de nós i el convent de dit monestir que els ha de pagar i donar la propera festa de Tots Sants i d'aleshores ençà cada any en aquesta data durant tota la vostra vida, que us assignem i establím de censos i rèdits, convenint i prometent-vos a vós Pascala, amb ferma i solemne estipulació, que els esmentats cent cinquanta sous barcelonesos de tern us els hem de pagar per tota la vostra vida en els terminis fixats, sense dilacions, ni mancaments, i sense cap dany i pèrdua per a vós. I per complir-ho i atendre-ho, us ho garantim amb tots els béns que aquest monestir i convent tingui i pugui tenir allà on sigui.

Acta feta a Barcelona, al locutori inferior del monestir, el 18 de març de l'any de la Nativitat del Senyor de 1398.

Signatura de la germana Joana Gilaberta abadessa del monestir. Signatura de la germana Francesca Ricard. Signatura de la germana Constança Isern. Signatura de la germana Caterina de Via. Signatura de la germana Maria Oliva. Signatura de la germana Eulàlia de Cabanyes. Signatura de la germana Constança de Cortei. Signatura de la germana Isabel Dusay. Signatura de la germana Eulàlia Bassia. Signatura de la germana Sança Rafeguera. Signatura de la germana Clara des Cortei. Signatura de la germana Elionor Vilanova. Signatura de la germana Clara Ladernosa. Signatura de la germana Constança Vila. Signatura de la germana Saurina de Marimon. Signatura de la germana Maria Brull. Signatura de la germana Caterina de Coll. Signatura de la germana Antígona Marquet. Signatura de la germana Anna

Grassa. Signatura de la germana Eulàlia Boigues. Signatura de la germana Isabel Marquet. Signatura de la germana Joana Llentis. Signatura de la germana Isabel Pujol. Signatura de la germana Blanca Dusay. Signatura de la germana Agnès de Cortei. Signatura de la germana Eulàlia Esglésies. Signatura de la germana Caterina Compta. Signatura de la germana Elionor Pol. Signatura de la germana Isabel Cohaner. Signatura de la germana Clara de Costabella. Signatura de la germana Joaneta de Torres. Signatura de la germana Àngela de Fals. Signatura de la germana Antiga de Cortei,

monges del dit monestir de la reunió conventual celebrada al locutori inferior i convocades de la forma ja acostumada.

Aprovem, acceptem i signem tot l'anterior. Testimonis d'aquest acte són el discret Joan Sa Sala, prevere beneficiat de la Seu de Barcelona. Pere Ses Corts i Antoni Oliver notari habitant a Barcelona.

Signatura de Francesc de Montribre, notari públic de Barcelona que va fer escriure aquestes coses i les va cloure amb les lletres sobreposades a la línia sis on diu *ubi per vobis* i a la línia vint-i-quatre *vobis dicte Paschale*, i a la línia trenta-tres *Clare* i esborrat a la línia catorze on diu *legitur* i al costat de *juxta omnia condicionesque apposita et apposite in dicto testamento vos*, i a la línia disset *assignaremur*.

AMSBM, MSCB, Col·lecció pergamins, núm. 1047.

AMSBM, MSCB, Col·lecció Pergamins núms. 845, 1046, 3038.

SR: AMSBM, MSCB, Cròniques, núm. 742, núm. VII, f. 3r.

PG: AMSBM, MSCB, Transcripcions, núm. 796, pp. 253-263.

1419, octubre, 10. Barcelona.

Berenguer Tortós mercader de Barcelona ven a l'abadessa del monestir de santa Clara de Barcelona una esclava i captiva de nació búlgara, ja cristiana, de nom Maria, de 25 anys d'edat, per 75 lliures barceloneses de tern.

Pergamí 887

AMSBM, MSCB, Col·lecció pergamins, núm. 887.

Que sàpiga tothom que jo Berenguer Tortós, mercader ciutadà de Barcelona, de grat i en ple coneixement, us venc i a causa d'aquest venda, us concedeixo a vós, reverenda senyora Sança, per la gràcia de Déu, abadessa del monestir de santa Clara de Barcelona, en tant que compradora amb diners propis del dit monestir, convent, per a ús vostre o pel que vulgueu, una esclava i captiva meva, neòfita, de nom Maria, búlgara de nació, aproximadament de vint-i-cinc anys d'edat, que us lliuro en corporal possessió, amb l'entrega que us en faig per la venda, a vós i al dit convent i a qui voldreu, segons millor es pot dir i més clarament es pot entendre per a coneixement vostre i de les vostres successores.

I per raó d'aquesta venda, cedeixo i lliuro a vós i a aquest convent i a qui voldreu tots els drets, accions reals i personals directes, útils, mixtes i ordinàries i extraordinàries, i totes les altres que em competeixen i em poden competir i m'han de competir sobre la dita esclava i captiva que us venc per a ús vostre, davant qualsevol persona, i per qualsevol cosa i bé, en ocasió d'aquesta venda. Pels quals drets i accions més amunt dits, podeu vós i el convent d'aquest monestir i qui voldreu usar actuant, contestant, defensant, plantejant excepcions legals, proposant, replicant, fent tot el que es pot fer en judici i fora judici, tal com jo havia pogut fer i podria ara i quan calgués, abans de la present venda i cessió de drets .

Jo, en tant que venedor, us constitueixo a vós, al dit convent, i a qui voldreu en propietàries i procuradores per cosa pròpia de la dita esclava, que us venc pel preu de setanta-cinc lliures.

Renunciant a l'excepció de moneda no numerada i no pagada, i a la llei que ajuda en l'engany més enllà de la meitat del preu just, i a l'excepció de mal dol, i a qualsevol acció de fet i qualsevol altre llei, dret o costum que puguin anar contra aquest acte, amb plena consciència dono, remeto a vós i a aquest convent irrenunciament, per pacte entre vius, aquesta esclava i captiva, que val poc més o menys el preu esmentat.

A més convinc i en bona fe us prometo a vós dita senyora abadessa, en tant que compradora, que l'esmentada serva i captiva, que us venc, us asseguro que no me la van donar, ni la vaig robar, ni la vaig treure de la ira o la treva del senyor rei, ans d'una justa guerra, i us la lliuraré a vós, i als vostres i als que voldreu que la tinguin, en pau i seguretat davant de tercers. I en favor de vós i del vostre convent, per evicció legal i ferma de la dita serva, i per malaltia caduca i d'altres defectes i de malalties ocultes de la dita serva, d'acord amb l'ús i costum de Barcelona, m'obliga a la restitució de tot el pagat pels danys, tant amb litigi com sense.

I per atendre, complir, tenir i observar les dites coses m'obliga davant vós i davant d'aquest convent amb tots els meus béns mobles i immobles onsevulla els tingui.

I així jo Berenguer Tortós convinc i amb bona fe a vós dita reverenda senyora abadessa, com a compradora, per aquestes estipulacions pactades legítimament, receptora i, a aquest convent i als vostres successors, i també al notari sota signant en tant que persona pública, i a vós i a totes altres persones que els interessi o els pugui interessar, amb bona fe prometo per Déu nostre Senyor, i tocant de mà corporalment els quatre evangelis, que tindrè per vàlida i ferma aquesta venda i que la respectaré, la tindrè present i la compliré, i que en cap cas hi aniré en contra per cap dret o raó.

Fet a Barcelona, el dia 14 d'octubre de l'any 1419.

Signatura de Berenguer Tortós que això aprovo, firmo i juro.

En són testimonis Guillem Jordà i Bernat Badia, escrivans de Barcelona.

Signatura de Joan de Font Rohopre notari públic de Barcelona per autoritat règia, que això he escrit, fet i clos.

Que sàpiga tothom que jo Berenguer Tortós, mercader ciutadà de Barcelona, confesso i reconec a vós senyora Sança, per la gràcia de Déu abadessa del monestir de santa Clara de Barcelona, que m'heu donat i pagat, per voluntat meva, setanta lliures barceloneses de tern com a preu per la venda d'una esclava i captiva neòfita, de nom Maria, de nació búlgara, de vint-i-cinc anys poc més o menys, que us he fet a vós, i al convent i a qui voldreu, com consta més extensament en un instrument de venda en poder de l'infrascrit Joan de Font Rohopre notari públic de Barcelona el dia present. I renunciant a l'excepció de moneda no numerada i no pagada i al mal dol, us faig en testimoni del promès la present època de pagament. Fet a Barcelona, el 14

d'octubre de l'any de la Nativitat del Senyor de 1419. Signatura de Berenguer Tortós, que això aprovo i firmo.

En són testimonis Guillem Jordà i Bernat Badia, escrivans de Barcelona.

Signatura de Joan de Font Rohopre notari públic de Barcelona per autoritat règia, que això he escrit, fet i clos.

AMSBM, MSCB, Col·lecció pergamins, núm. 887.

SR: AMSBM, MSCB, Registre i inventaris núm. 736, CXIII, f. XXIIIv.

PG: AMSBM, MSCB, Transcripcions núm. 797, pp.757-762.

1438, gener, 16. Barcelona.

Ricardo d'Avensatis mercader florentí, de pas per Barcelona, ven a l'abadessa del monestir de Santa Clara de l'orde de sant Damià, una esclava i captiva, encara no cristiana, de 16 anys, de nació agarena, de Mont de Barques, per 47 lliures de moneda barcelonesa de tern.

AMSBM, MSCB, Col·lecció pergamins, núm. 894

Que sàpiga tothom que jo Ricardo d' Avensatis, mercader florentí, ara de pas per Barcelona, a vós, reverenda senyora Clara, per la gràcia de Déu, abadessa del convent de monges del monestir de sant Antoni i santa Clara, de l'orde de sant Damià, en tant que compradores amb diners del dit monestir i vostres, de la dita abadessa i de les vostres successores, venc i concedeixo de grat i en plena consciència per aquesta venda, una esclava i captiva meva, de nom Mitira, denominada però Macara, en la seva llengua per no ser encara cristiana, noia del país dels agarens de Mont de Barques, de setze anys d'edat poc més o menys, que ja us vaig lliurar de fet, en cedir-vos a vós i a les germanes d'aquest monestir tots els drets i les accions de tota mena, que a mi em pertanyien, podien o em devien pertànyer sobre aquesta esclava i en front qualsevol persona, i també tota cosa i acció en relació a aquesta esclava. Tots el quals drets i accions podeu vós i pot el monestir usar, fer i demanar. I altres coses també fer tal com jo les podia fer abans de la present venda i cessió, i podria ara, i

encara després, constituint-vos a vós i les germanes del dit monestir propietàries o fer-la vostra amb procuradors vostres, i amb el beneplàcit de la vostra voluntat remoure tots els obstacles.

El preu de quaranta-set lliures barceloneses de tern, pel qual us venc aquesta esclava, me'l va lliurar i me'l va pagar, confesso que el vaig rebre i el tinc de vós, renunciant a les excepció de moneda no numerada i de preu premit, no tingut ni rebut, i de mal dol, i d'accions. Lliuro, doncs, us dono a vós i al dit monestir l'esclava esmentada que o val més del preu o no el val, i en convinc aquest just preu, i en bona fe prometo que aquesta esclava que us venc, i que us asseguro que no me la van donar, ans l'he tinguda altrament, i tampoc l'he tinguda en treva del senyor rei, sinó en una bona guerra, i faré que vós i el dit monestir i vosaltres i les vostres successores l'hagueu, tingueu i la posseïu amb sana pau perpètuament davant de tothom.

Per tot el qual, davant vós i davant del dit monestir, i de les vostres successores quedaré sotmès sempre a ferma i legal evicció, a legítima defensa, i a restitució de tots els diners rebuts, ja sigui en litigi o fora litigi, per raó de malaltia sobrevinguda, defectes o malalties ocultes, segons ús i costum de Barcelona, i segons altres ordinacions de la ciutat. I atenent, i complint aquestes ordinacions, i observant-les fermament, m'obligo davant vostre i davant de les vostres successores en dit monestir amb tots i cadascun dels meus béns haguts i per haver, mobles i immobles onsevulla els hagi i els hagi d'haver. I així convinc, i amb bona fe, us prometo a vós i també davant vós al notari infrascrit, com a pública persona, per a vós i per a qualsevulla altre persona, que hi intervén i intervingui, en tant que estipulant o legítimament receptora, i també contractant, i també, per tot això, espontàniament amb la mà sobre l'altar per Déu, i tocant corporalment els seus quatre evangelis amb les mans, que totes i cada una de les coses dites que siguin dites, vàlides, aprovades i fermes, i que sempre les hauré, les tindrè i les observaré, i de cap manera les contrafaré ni hi aniré a la contra per cap raó ni causa.

Acta feta a Barcelona, el dia 16 de gener de l'any del Senyor de 1438.

Signatura de Ricardo d' Avensatis , que aprovo, lloo i juro aquesta acta.

Testimonis d'aquesta acta són Víctor de Joan, mercader florentí de pas per Barcelona i Silvestre Vilella mercader ciutadà de Barcelona.

Signatura de Joan Franch, per l'autoritat règia, notari públic a Barcelona, que aquestes coses va fer escriure i cloure, amb lletres sobreposades a la línia vuitena, on diu *prime*.

Que sigui conegut per tothom que jo Ricard d'Avensatis, mercader de Florència, ara de pas per Barcelona, confesso i reconec davant vós, reverenda senyora Clara, per la gràcia de Déu, abadessa i davant de les monges de l'honorable convent del monestir de sant Antoni, altrament de santa Clara, de l'orde de sant Damià a Barcelona, que per mans de Jaume Fortes, sastre, procurador del dit monestir, m'heu donat i lliurat plenament i realment comptades aquelles quaranta-set lliures barceloneses de tern, per les quals jo he venut una esclava i captiva meva, de nom Mitira, denominada però Macara, en la seva llengua per no ser encara cristiana, noia del país dels agarens de Mont de Barques, de setze anys d'edat poc més o menys a vosaltres en tant que compradores per a la vostra satisfacció, i dels diners dels dit monestir i de les vostres successores en dita abadia i monestir, de la qual venda se n'estén un instrument públic, fet a Barcelona.

Barcelona, el dia 16 del present mes de gener, en poder de Joan Font notari subscript, per la qual renunciant a l'excepció de moneda no numerada, i de diner no pagat, i de dol dolent, us faig una època del pagament de les quaranta-set lliures barceloneses de tern. Acta feta a 18 de gener de l'any del Senyor de 1438.

Signatura de Ricard d' Avesantis, que això i aprovo i signo.

En són testimonis Anton i Joan mercader i Esteve de Llor mercader, i Miquel Ferran, escrivà de Barcelona.

AMSBM, MSCB, Col·lecció pergamins, núm. 894

SR: AMSBM, MSCB, Registre i inventaris núm. 736, XXX, f. VII v

PG: AMSBM, MSCB, Transcripcions núm. 797, pp. 209-215